

ระเบียบวิธีวิจัยและข้อมูลเบื้องต้น

3.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ได้ใช้ข้อมูลจากโครงการสำรวจภาวะเจริญพันธุ์ ภาวะการตาย และการวางแผนครอบครัวในประเทศไทย (The National Survey of Fertility, Mortality and Family Planning in Thailand) หรือโครงการ NS ซึ่งดำเนินการโดยสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างเดือนมีนาคม-พฤษภาคม พ.ศ.2522 โดยขนาดของตัวอย่างโครงการดังกล่าว เป็นตัวแทนของประชากรประเทศไทย ทั้งในเขตเมืองและชนบท ในการสำรวจครั้งนี้ใช้วิธีสัมภาษณ์โดยสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนได้ 2,658 ราย และสตรีที่สมรสแล้ว 2,702 ราย โดยแบบสอบถามมีสองชุดคือ แบบสอบถามหัวหน้าครัวเรือนกับแบบสอบถามสตรีที่สมรสแล้ว

3.1.1 การสุ่มตัวอย่าง

ในการสุ่มตัวอย่างได้จัดแบ่งการสุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยในเขตชนบท แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่หนึ่ง เป็นการสุ่มตัวอย่างระดับอำเภอ โดยจัดกลุ่มอำเภอในประเทศไทย ตามสัดส่วนของประชากรออกเป็น 15 กลุ่ม จากกลุ่มอำเภอดังกล่าวจะเลือกอำเภอที่เป็นตัวอย่างกลุ่มละหนึ่งอำเภอตามสัดส่วนของประชากร (probability proportional to population size)

ขั้นที่สอง เป็นการสุ่มตัวอย่างระดับหมู่บ้านในแต่ละเขตอำเภอตัวอย่าง จะเลือกสามหมู่บ้านตามสัดส่วนของขนาดครัวเรือน (probability proportion to household size)

ขั้นที่สาม เป็นการสุ่มตัวอย่างในระดับครัวเรือนโดยใช้วิธีการสุ่มที่เป็นระบบ (systematic random sampling)

3.2 ข้อมูลส่วนที่นำมาใช้ในการศึกษา

จากข้อมูลในการสอบถามของหัวหน้าครัวเรือน ซึ่งครอบคลุมหัวข้อต่าง ๆ เช่น แบบบันทึกเกี่ยวกับสมาชิกในครัวเรือน ประวัติการย้ายถิ่น ภาวะการตาย แต่สำหรับข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้ ใช้ข้อมูลเฉพาะในส่วนรายได้ของหัวหน้าครัวเรือน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในรายละเอียดของแบบสอบถามเกี่ยวกับเศรษฐกิจทั่วไป โดยใช้ตัวเลขรายได้จากค่าตอบแทนรายได้อันหนึ่งของครัวเรือนต่อปี

สำหรับสตรีที่สมรสแล้วเป็นสตรีที่มีอายุต่ำกว่า 60 ปี และเคยสมรสแล้ว ไม่ว่าจะสถานภาพสมรสในปัจจุบันจะเป็นอย่างไรก็ตาม เช่น หม้าย หรือหย่าร้างหรือแยกกันอยู่ ในการศึกษานี้ใช้ข้อมูลจากในส่วนของ

1. คุณลักษณะและฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และประชากรของสตรีที่สมรสแล้ว
2. การติดต่อกับโลกภายนอก เกี่ยวกับการเข้าถึงสื่อมวลชนแต่ละประเภท ได้แก่ การฟังวิทยุ การอ่านหนังสือพิมพ์ การดูโทรทัศน์ การอ่านนิตยสาร และ การดูภาพยนตร์ โดยในส่วนนี้จะนำไปใช้ในการสร้างดัชนีการเปิดรับสื่อมวลชนอันเป็นตัวแปรอิสระของการศึกษานี้ ในส่วนนี้ได้รวมถึงทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันการปฏิสนธิด้วย
3. เกี่ยวกับการสมรส อันได้แก่ อายุแรกสมรส จำนวนบุตรที่ต้องการของสตรีที่สมรสแล้ว
4. เกี่ยวกับการตั้งครรภ์และการให้กำเนิด คือจำนวนบุตรที่มีชีวิตในปัจจุบันของสตรีที่สมรสแล้ว

3.3 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรตาม (dependent variables) ได้แก่ จำนวนบุตรที่ต้องการของสตรีที่ได้ตอบคำถามในแบบสอบถาม โดยมีคำถามว่า "ถ้าให้ท่านเลือกมีบุตรกี่คนก็ได้ตามใจชอบท่านจะต้องการมีบุตรทั้งหมดกี่คน"

() จำนวน...คน	() ไม่อยากมีเลย
() กี่คนก็ได้	() ไม่ทราบ
() อื่น ๆ ระบุ.....	() ไม่ตอบ

2. ตัวแปรอิสระ (independent variables) ได้แก่ การเปิดรับสื่อมวลชน 5 ชนิด คือ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และภาพยนตร์ ในการศึกษาครั้งนี้ในตอนแรก จะสร้างดัชนีการเปิดรับสื่อมวลชนขึ้นมาคือ

2.1 ดัชนีการเปิดรับสื่อมวลชน ดัชนีการเปิดรับสื่อมวลชนนี้มาจากการเปิดรับสื่อมวลชน 5 ชนิด ประกอบด้วย วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และภาพยนตร์ โดยดัชนีการเปิดรับสื่อมวลชนของสตรีแต่ละคนจะได้มาจากการนับคะแนนจากคำตอบของสตรีที่ให้สัมภาษณ์ว่าแต่ละคนที่มีการเปิดรับสื่อมวลชนกี่ชนิดจากแต่ละชนิดทั้งหมด ค่าดัชนีที่ได้เป็นดัชนีการเปิดรับสื่อมวลชนของสตรีผู้นั้นโดยระดับของดัชนีการเปิดรับสื่อมวลชนที่ได้นี้วัดจากจำนวนชนิดของสื่อมวลชนที่สตรีเปิดรับเท่านั้นจะไม่คำนึงถึงความถี่ของการเปิดรับสื่อมวลชนซึ่งไม่ว่าสตรีผู้นั้นจะมีความถี่ของการเปิดรับในระดับใดก็ตาม ถือว่า สตรีผู้นั้นเปิดรับสื่อมวลชนชนิดนั้น กล่าวคือ

ดัชนีการเปิดรับสื่อมวลชน

<u>การเปิดรับสื่อมวลชน</u>		<u>จำนวนสื่อที่เปิดรับ</u>
มาก	หมายถึง	4-5 ชนิด
ปานกลาง	หมายถึง	2-3 ชนิด
น้อย	หมายถึง	0-1 ชนิด

2.2 ความถี่ที่ใช้ในการศึกษาสื่อมวลชนแต่ละชนิด ในตอนที่สองจะเลือกสื่อมวลชนที่มีจำนวนของผู้เปิดรับมากเป็นที่แพร่หลายและมีความสำคัญมาก 3 ชนิดคือ วิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ มาศึกษาโดยใช้ความถี่ของการเปิดรับสื่อมวลชนเหล่านี้ คือ

1. <u>หนังสือพิมพ์</u>	<u>การเปิดรับ</u>	
อ่านทุกวัน	หมายถึง	มาก
เกือบทุกวัน	หมายถึง	ปานกลาง
นาน ๆ ครั้ง/ ไม่เคยอ่าน	หมายถึง	น้อย

2. <u>วิทยุ</u>		<u>การเปิดรับ</u>
ฟังทุกวัน	หมายถึง	มาก
ฟังบ่อยครั้งต่อสัปดาห์	หมายถึง	ปานกลาง
นาน ๆ ครั้ง/ ไม่เคยฟัง	หมายถึง	น้อย
3. <u>โทรทัศน์</u>		<u>การเปิดรับ</u>
ดูทุกวัน	หมายถึง	มาก
ดูบ่อยครั้ง	หมายถึง	ปานกลาง
นาน ๆ ครั้ง/ ไม่เคยฟัง	หมายถึง	น้อย

ซึ่งการสร้างดัชนีการเปิดรับสื่อมวลชนในข้อ 2.1 และความถี่ที่ใช้ในการศึกษา สื่อมวลชนแต่ละชนิดในข้อ 2.2 นี้ ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับการติดต่อโลกภายนอกของสตรี ผู้มีน คือ

- ท่านอ่านหนังสือพิมพ์รายวันบ่อยหรือไม่

() ทุกวัน	() ไม่เคยอ่าน
() เกือบทุกวัน	() ไม่ทราบ
() นาน ๆ ครั้ง	() ไม่ตอบ
- ท่านเคยอ่านหนังสือหรือนิตยสาร รายสัปดาห์ รายบักษ์ รายเดือน หรือรายคาบอื่น ๆ หรือไม่

() เคยเป็นประจำ	() ไม่เคยอ่าน
() นาน ๆ ครั้ง	() ไม่ทราบ
	() ไม่ตอบ
- ท่านฟังวิทยุบ่อยหรือไม่

() ฟังทุกวัน	() ไม่เคยฟัง
() ฟังบ่อยครั้งต่ออาทิตย์	() ไม่ทราบ
() นาน ๆ ฟังครั้ง	() ไม่ตอบ

4. ท่านดูโทรทัศน์บ่อยหรือไม่

- () ดูทุกวันมีเครื่องรับโทรทัศน์ () นาน ๆ ดูครั้งจากเครื่องรับของผู้อื่น
 () ดูทุกวันจากเครื่องรับของผู้อื่น () ไม่เคยดู
 () ดูบ่อยครั้งมีเครื่องรับภายในบ้าน () ไม่อาจรับโทรทัศน์ได้ในขณะนี้
 () ดูบ่อยครั้งจากเครื่องรับของผู้อื่น () ไม่ทราบ
 () นาน ๆ ดูครั้งมีเครื่องรับภายในบ้าน () ไม่ตอบ

5. ท่านดูภาพยนตร์บ่อยครั้งไม่

- () อาทิตย์ละครั้งหรือมากกว่านั้น () ไม่เคยดู
 () เดือนละครั้งหรือ 2-3 ครั้ง () ไม่ทราบ
 () นาน ๆ ครั้ง () ไม่ตอบ

3. ตัวแปรเงื่อนไข (conditioning variables)

ในการศึกษาครั้งนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามจะนำตัวแปรเงื่อนไขมาพิจารณาในการศึกษาครั้งนี้ด้วย เพราะตัวแปรเหล่านี้อาจจะ เป็นปัจจัยที่จะอธิบายความสัมพันธ์หรือวิเคราะห์ผลได้อย่างชัดเจนขึ้น คือ

1. ปัจจัยทางประชากร ในการศึกษาครั้งนี้ ปัจจัยทางประชากรที่นำมาศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ อายุ อายุแรกสมรส ทักษะคิดต่อการคุมกำเนิด จำนวนบุตรที่มีชีวิต

1.1 อายุปัจจุบันแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

1. อายุต่ำกว่า 25 ปี
2. อายุ 25-35 ปี
3. อายุ 35-44 ปี
4. อายุ 45 ปีขึ้นไป

1.2 อายุแรกสมรสแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

1. อายุต่ำกว่า 19 ปี
2. อายุ 20-22 ปี
3. อายุ 23-25 ปี
4. อายุ 26 ปีขึ้นไป

1.3 ทักษะคิดเกี่ยวกับการคุมกำเนิดแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ไม่เห็นด้วยกับการคุมกำเนิด
2. เห็นด้วยกับการคุมกำเนิด

1.4 จำนวนบุตรที่มีชีวิตแบ่งเป็น

1. มีจำนวนบุตร 0-1 คน
2. มีจำนวนบุตร 2-3 คน
3. มีจำนวนบุตร 4-5 คน
4. มีจำนวนบุตร 6 คนขึ้นไป

2. ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ การศึกษาครั้งนี้ตัวแปรที่ใช้เป็นตัวแปรทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ การศึกษา รายได้ สถานที่ทำงาน

2.1 การศึกษาแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

1. ไม่ได้เรียน-ป.3
2. ป.4
3. ป.5 ขึ้นไป

2.2 รายได้ รายได้ที่น่ามาศึกษาครั้งนี้ จะใช้รายได้ของสามีแทนรายได้ของสตรี ทั้งนี้เพราะสตรีในชนบทส่วนใหญ่แล้วมักจะไม่มียาได้ของตนเอง ดังนั้นจึงใช้รายได้ของสามีแทนโดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. มีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อปี
2. มีรายได้ 5,001-9,999 บาทต่อปี
3. มีรายได้ 20,000 บาทขึ้นไปต่อปี

2.3 สถานที่ทำงานแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ทำงานในบ้าน
2. ทำงานนอกบ้าน

3.4 การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล

ในการศึกษาการเปิดรับสื่อมวลชนกับจำนวนบุตรที่ต้องการของสตรีไทยในชนบทนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษา เพื่อดูความแตกต่างของการเปิดรับสื่อมวลชนต่อจำนวนบุตรที่ต้องการของสตรี การวิเคราะห์ข้อมูลจะทำการหาความถี่ของตัวแปรแต่ละตัว โดยใช้อัตราส่วนร้อย เพื่อทราบลักษณะพื้นฐานของประชากรที่ตก เป็นตัวอย่างและการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่าง ๆ กับตัวแปรตาม และหาความสัมพันธ์ระหว่าง 2-3 ตัวแปรขึ้นไปจะใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ในรูปของตารางจาก Sub-program ที่เรียกว่า Cross-Break ซึ่งได้จากการประมวลผลข้อมูลโดยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่สถาบันคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยค่าเฉลี่ย (Mean) ที่ได้ นั่นคือค่าเฉลี่ยของจำนวนบุตรที่ต้องการตามความแตกต่างของตัวแปรอิสระและตัวแปรเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้

3.5 ข้อยกจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้ข้อมูลจากโครงการสำรวจภาวะเจริญพันธุ์ ภาวะการตาย และการวางแผนครอบครัวในประเทศไทย ซึ่งเป็นการศึกษาระดับชาติ ดำเนินการโดยสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี 2522

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ของคำถามในโครงการนี้ เนื่องจากโครงการนี้เป็นการศึกษาและเก็บข้อมูลอย่างกว้าง ๆ ในหลาย ๆ ด้านพร้อมกัน ดังนั้นข้อมูลจึงไม่ได้ให้รายละเอียดในแต่ละเรื่องอย่างลึกซึ้ง เหมือนกับการเก็บข้อมูลทำการวิจัยเรื่องหนึ่ง เรื่องใดโดยเฉพาะ ดังนั้นการศึกษาค้างนี้เกี่ยวกับสื่อมวลชนกับจำนวนบุตรที่ต้องการ คำถามเกี่ยวกับสื่อมวลชนมีลักษณะออกมาในรูปของการศึกษาอย่างกว้าง ๆ ไม่สามารถศึกษาอย่างลึกซึ้งในรายละเอียดได้ และข้อยกจำกัดอีกประการหนึ่งก็คือ ลักษณะพื้นที่ในชนบท ซึ่งลักษณะของสื่อบางประเภทที่ไม่สามารถเข้าถึงได้เต็มที่ เช่น หนังสือพิมพ์ที่ต้องใช้ความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ หรือโทรทัศน์ที่ค่อนข้างมีราคาแพง และต้องเป็นพื้นที่ที่ต้องรับคลื่นโทรทัศน์ได้ ดังนั้นก็ศึกษาค้างนี้อาจจะมีข้อมูลในส่วนนี้ค่อนข้างน้อย และอีกประการหนึ่งยังไม่สามารถศึกษาถึงการรับข่าวสารเนื้อหาที่สตรีแต่ละคนเปิดรับได้ เป็นต้น เนื่องจากข้อยกจำกัดของข้อมูลดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตาม การศึกษาค้างนี้ก็ เป็นประโยชน์พอสมควรในการศึกษาทางด้านการสื่อมวลชนกับปัจจัยทางด้านประชากร โดยเป็นการศึกษาอย่างกว้าง ๆ และสามารถเป็นพื้นฐานและ เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในรายละเอียดลึกซึ้งต่อไป

3.6 ข้อมูลทั่วไปของสตรีที่สมรสแล้วที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปนี้ เป็นข้อมูลพื้นฐานโดยทั่วไปของกลุ่มสตรีตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา โดยเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ให้รายละเอียดเบื้องต้นเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร สังคม และ เศรษฐกิจ ซึ่งก่อนที่จะกล่าวถึงการวิเคราะห์ในรายละเอียดต่าง ๆ ต่อไปในการศึกษาครั้งนี้ จะได้นำเสนอข้อมูลทั่วไปพื้นฐานเพื่อเป็นความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับลักษณะของตัวแปรต่าง ๆ ดังกล่าว และ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระในบทต่อไป โดยข้อมูลทั่วไปของสตรีที่สมรสแล้วที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจะอยู่ในตารางที่ 1 ถึงตารางที่ 5

ตารางที่ 1 อัตราส่วนร้อยละของลักษณะทางประชากรของสตรีที่สมรสแล้ว

ลักษณะทางประชากร	อัตราส่วนร้อยละ	
อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	14.0	(313)
25-34 ปี	25.7	(573)
35-44 ปี	27.5	(613)
45 ปีขึ้นไป	32.9	(734)
รวม	100.0	(2,233)
อายุแรกสมรส		
ต่ำกว่า 19 ปี	51.0	(1,108)
20-22 ปี	30.7	(666)
23-25 ปี	11.8	(256)
26 ปีขึ้นไป	6.5	(142)
รวม	100.0	(2,172)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร	อัตราส่วนร้อยละ	
จำนวนบุตรปัจจุบัน		
0-1 คน	19.1	(413)
2-3 คน	25.0	(541)
4-5 คน	19.9	(472)
6 คนขึ้นไป	36.0	(780)
รวม	100.0	(2,166)
ทัศนคติต่อการคุมกำเนิด		
เห็นด้วย	75.1	(1,742)
ไม่เห็นด้วย	14.9	(304)
รวม	100.0	(2,046)

ลักษณะทางประชากร จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า

- อายุ** สตรีที่สมรสแล้วจากกลุ่มตัวอย่างพบว่า ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นสตรีในกลุ่มอายุ 35-44 ปี โดยมีอัตราส่วนร้อยละมากที่สุดคือ ร้อยละ 27.5 รองลงมาคือ สตรีกลุ่มอายุ 25-34 ปี ร้อยละ 25.7 ส่วนกลุ่มอายุอื่น ๆ คือ กลุ่มอายุต่ำกว่า 25 ปี และ 45 ปีขึ้นไป มีอัตราส่วนร้อยละเท่ากับ 14.0 และ 32.9 ตามลำดับ โดยไม่รวมผู้ที่ไม่ทราบและไม่ตอบคิดเป็นร้อยละ 11.9 (303)
- อายุแรกสมรส** อายุแรกสมรสของสตรีที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้พบว่า สตรีที่มีอายุแรกสมรสในช่วงอายุตั้งแต่ 19 ปีลงไป มีอัตราส่วนร้อยละมากที่สุดคือ 51.0 สำหรับกลุ่มสตรีที่มีอายุแรกสมรสอัตราส่วนร้อยละรองลงมาคือ สตรีที่มีอายุแรกสมรสในช่วงอายุ 20-22 ปี คือ ร้อยละ 30.7 ส่วนช่วงอายุแรกสมรสระหว่าง 23-25 ปี และ 26 ปีขึ้นไป เท่ากับ 11.8 และ 6.5 ตามลำดับ ซึ่งไม่รวมผู้ที่เป็นโสด ไม่ทราบ ไม่ตอบ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 14.4 (364)

3. จำนวนบุตรปัจจุบัน สำหรับจำนวนบุตรปัจจุบันของกลุ่มสตรีตัวอย่างพบว่า สตรีที่มีบุตรในปัจจุบัน 6 คนขึ้นไป หรือมากกว่า 6 คน มีจำนวนมากที่สุดคือ มีอัตราส่วนร้อยละ 36.0 รองลงมาคือ สตรีที่มีบุตรในปัจจุบัน 2-3 คน คือร้อยละ 25.0 และรองลงไปตามลำดับ คือ 4-5 คน และ 0-1 คน คิดเป็นร้อยละ 19.9 และ 19.1 ตามลำดับ ไม่รวมผู้ที่เป็นโสดไม่ทราบ ไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 14.6 (370)

4. ทัศนคติต่อการคุมกำเนิด สตรีที่สมรสแล้วและมีอายุในวัยเจริญพันธุ์ 15-44 ปี ที่มีทัศนคติเห็นดีกับการคุมกำเนิดมีมากที่สุดคือ ร้อยละ 85.1 สำหรับสตรีที่ไม่เห็นด้วยมีร้อยละ 14.9 โดยไม่รวมผู้ที่ไม่ตอบ ไม่ทราบ และไม่เข้าข่าย ร้อยละ 19.3 (490)

ตารางที่ 2 อัตราส่วนร้อยละของลักษณะเศรษฐกิจ และสังคมของสตรี

ลักษณะทาง เศรษฐกิจและสังคม	อัตราส่วนร้อยละ	
<u>การศึกษา</u>		
ไม่ได้เรียน-ป.3	30.9	(667)
ป.4	65.1	(1,408)
ป.5 ขึ้นไป	4.0	(87)
รวม	100.0	(2,162)
<u>รายได้ของสามีต่อปี</u>		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	35.0	(710)
5,001-19,999 บาท	39.6	(805)
20,000 บาทขึ้นไป	25.4	(518)
รวม	100.0	(2,031)
<u>สถานที่ทำงาน</u>		
ในบ้าน	7.2	(116)
นอกบ้าน	92.8	(1,485)
รวม	100.0	(1,601)

ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า

1. การศึกษา จากกลุ่มสตรีที่สมรสที่ใช้ในการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่แล้วจะมีการศึกษาถึงระดับประถม 4 คือมีมากที่สุด คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 65.1 รองลงมาคือ ไม่ได้เรียนเลยถึงประถมปีที่ 3 และประถม 5 ขึ้นไป โดยคิดเป็นร้อยละ 30.9 และ 4.0 ตามลำดับ โดยไม่รวมผู้ที่ไม่ตอบ ไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 14.7 (774)

2. รายได้ของสามี เนื่องจากสตรีชนบทส่วนใหญ่มักไม่มีรายได้เป็นของตัวเอง ซึ่งมักจะทำอาชีพร่วมกับสามีส่วนใหญ่และเป็นอาชีพด้านการเกษตร ดังนั้นรายได้อาจจะถูกรวมอยู่กับรายได้ของสามีหรือของครอบครัวทั้งหมด โดยพบว่าสตรีที่รายได้ของสามีในช่วง 5,001 บาท ถึง 19,999 บาทค่อนปีมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.6 รองลงมาคือ รายได้ของสามีต่ำกว่า 5,000 บาทค่อนปี และ 20,000 บาทค่อนปีขึ้นไป ร้อยละ 35.0 และ 25.4 ตามลำดับ

3. สถานที่ทำงาน สตรีที่สมรสแล้วจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำงานนอกบ้านมีมากที่สุดคือ ร้อยละ 92.8 ส่วนสตรีที่ทำงานภายในบ้านคิดเป็นร้อยละ 7.2 ไม่รวมผู้ที่ไม่ตอบ ไม่ทราบคิดเป็นร้อยละ 36.9 (935)

ตารางที่ 3 อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่เปิดรับสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ

	การเปิดรับสื่อมวลชน	อัตราส่วนร้อยละ
<u>หนังสือพิมพ์</u>		
มาก	5.0	(80)
ปานกลาง	5.8	(93)
น้อย	89.1	(1,421)
รวม	100.0	(1,594)
<u>วิทยุ</u>		
มาก	42.7	(920)
ปานกลาง	16.2	(349)
น้อย	41.1	(885)
รวม	100.0	(2,154)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

การเปิดรับสื่อมวลชน	อัตราส่วนร้อย	
<u>โทรทัศน์</u>		
มาก	45.6	(139)
ปานกลาง	13.8	(42)
น้อย	40.7	(124)
รวม	100.0	(305)

การเปิดรับสื่อมวลชน

ในการศึกษาการเปิดรับสื่อมวลชนในตารางที่ 3 นี้ เป็นการแสดงสื่อมวลชนแต่ละชนิด คือ หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ ซึ่งปัจจุบันนับได้ว่าเป็นสื่อที่ค่อนข้างจะแพร่หลายมากในชนบท ในแต่ละประเภทก็มีความดีของการเปิดรับแตกต่างกันดังต่อไปนี้คือ

1. หนังสือพิมพ์

จากตารางที่ 3 พบว่าสตรีที่มีความดีในการอ่านหนังสือพิมพ์น้อยมีมากที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 89.1 ส่วนสตรีที่อ่านหนังสือพิมพ์ระดับความดีมากและปานกลางมีความใกล้เคียงกันคือ 5.0 และ 5.8 ตามลำดับ ไม่รวมสตรีที่อ่านหนังสือไม่ออก ไม่ตอบ ร้อยละ 37.1 (942)

2. วิทยุ

วิทยุซึ่งเป็นสื่อมวลชนชนิดหนึ่งที่แพร่หลายมากที่สุดในปัจจุบัน โดยเฉพาะในชนบท การเปิดรับสื่อมวลชนประเภทวิทยุของกลุ่มสตรีตัวอย่างพบว่า ความดีของการฟังวิทยุของสตรีที่มากที่สุดคือ สตรีที่มีระดับการฟังวิทยุมาก คือ ร้อยละ 42.7 ส่วนสตรีที่ฟังวิทยุปานกลางและน้อยคิดเป็นร้อยละ 16.2 และ 41.1 ตามลำดับ ไม่รวมสตรีที่ไม่มีเครื่องรับวิทยุไม่ทราบ ไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 15.1 (382)

3: โทรทัศน์

โทรทัศน์ก็เป็นสื่อมวลชนที่แพร่หลายพอสมควรในชนบทแต่ก็มีข้อจำกัดในการเปิดรับสื่อประเภทนี้ผู้บ้างบางประการจึงทำให้จำนวนผู้เปิดรับโทรทัศน์ค่อนข้างมีจำนวนเมื่อเปรียบเทียบกับสื่อประเภทอื่น ดังนั้นพบว่า สตรีที่มีระดับการเปิดรับโทรทัศน์มากมีร้อยละ 45.6 ซึ่งมีมากที่สุด รองลงมาคือ ระดับความถี่น้อยและปานกลาง โดยคิดเป็นร้อยละ 40.7 และ 13.8 ตามลำดับ ไม่รวมเขตชนบทที่รับโทรทัศน์ไม่ได้และไม่ทราบ ไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 68.0 (2,231)

ตารางที่ 4 อัตราส่วนร้อยละแสดงดัชนีการเปิดรับสื่อมวลชน

ดัชนีการเปิดรับสื่อมวลชน	อัตราส่วนร้อยละ	
เปิดรับมาก	29.5	(409)
เปิดรับปานกลาง	51.6	(715)
เปิดรับน้อย	18.9	(262)
รวม	100.0	(1,386)

ดัชนีการเปิดรับสื่อมวลชน

ในตารางที่ 4 นี้เป็นดัชนีการเปิดรับสื่อมวลชนที่สร้างขึ้นเพื่อที่จะทำการศึกษาวิเคราะห์ โดยเป็นการสรุปจากตัวแปรสื่อมวลชนแต่ละชนิด โดยการรวมเอาสื่อมวลชนชนิดต่าง ๆ เป็นดัชนี เพื่อเป็นตัวแทนในการศึกษาสื่อมวลชนแต่ละชนิด เพื่อจะเป็นภาพรวมของ "การเปิดรับสื่อมวลชน" เป็นการสรุปที่น่าจะดีกว่าการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระหรือสื่อมวลชนแต่ละชนิดหรือแต่ละตัว ซึ่งอาจจะขาดความกระชับรัดและไม่ได้ภาพรวมดังกล่าว

ดังนั้นจากตารางที่ 4 พบว่า การเปิดรับสื่อมวลชนของสตรีตัวอย่างในระดับมาก ปานกลาง และน้อย คิดเป็นอัตราส่วนน้อยคือ 29.5 51.6 และ 18.9 ตามลำดับ ไม่รวมผู้ที่ไม่ทราบ ไม่ตอบ และไม่เข้าข่ายในการคำนวณหาดัชนีร้อยละ 45.3 (1,507)

ตารางที่ 5 อัตราส่วนของจำนวนบุตรที่ต้องการของสตรี

จำนวนบุตรที่ต้องการ	อัตราส่วนร้อยละ	
0-2 คน	28.4	(602)
3-5 คน	61.8	(1,313)
6 คนขึ้นไป	9.8	(208)
รวม	100.0	(2,123)

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนร้อยละของจำนวนบุตรที่ต้องการของสตรี พบว่าจำนวนบุตรที่ต้องการของสตรีในช่วง 3-5 คน มีมากที่สุดคือร้อยละ 61.8 รองลงมาคือ จำนวนบุตรที่ต้องการ 0-2 คน และ 6 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 28.4 และ 9.8 ไม่รวมสตรีที่ไม่ทราบ ไม่ตอบ ไม่เข้าข่าย ร้อยละ 16.3 (413)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย